

تحولات بازار نفت اوپک طی سال ۲۰۲۱

معاونت بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی‌های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

دی ۱۴۰۰

از طریق پست الکترونیکی زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

economic.tccim@gmail.com

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

اقدامات کشورها برای مهار کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۱، منجر به رونق نسبی فعالیت‌های اقتصادی و در نتیجه افزایش مجدد تقاضای نفت و رسیدن آن به سطح ۹۶.۶ میلیون بشکه در روز شد؛ هرچند این مقدار همچنان کمتر از سطح تقاضا در سال‌های قبل از بروز همه‌گیری است. پیش‌بینی می‌شود مجدداً تقاضا برای نفت در سال ۲۰۲۲، حدود ۴.۲ میلیون بشکه در روز افزایش یابد و به رقم ۱۰۰.۸ میلیون بشکه در روز نزدیک شود.

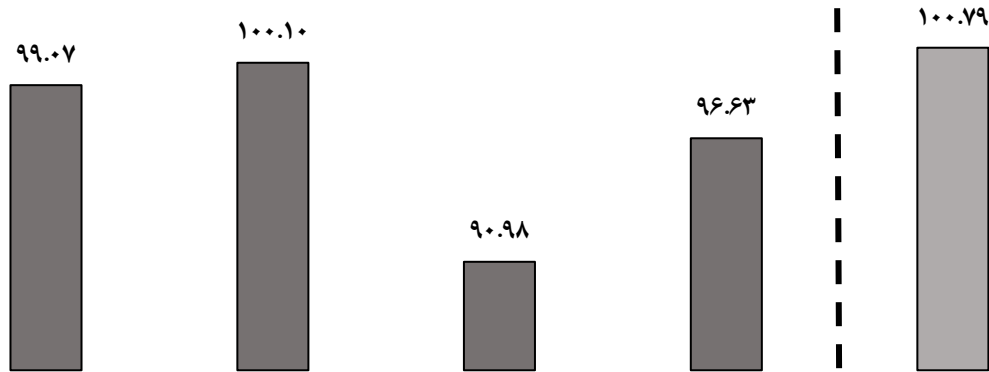
در سال ۲۰۲۱، بر اساس منابع ثانویه، مجموع تولید نفت خام در کشورهای عضو اوپک با افزایش ۲.۶ درصدی (معادل ۶۶۷ هزار بشکه در روز) به حدود ۲۶.۳ میلیون بشکه در روز رسیده است. عامل مسلط در رشد تولید نفت در کشورهای اوپک طی این سال، افزایش تولید نفت خام در ایران با مشارکت ۱.۶ واحد درصدی بوده است.

میانگین بهای نفت سنگین عرضه شده توسط ایران هم در راستای رشد تقاضا در جهان، در سال ۲۰۲۱ حدود ۲۹ دلار در هر بشکه افزایش یافت و به ۷۰ دلار در هر بشکه نزدیک شد.

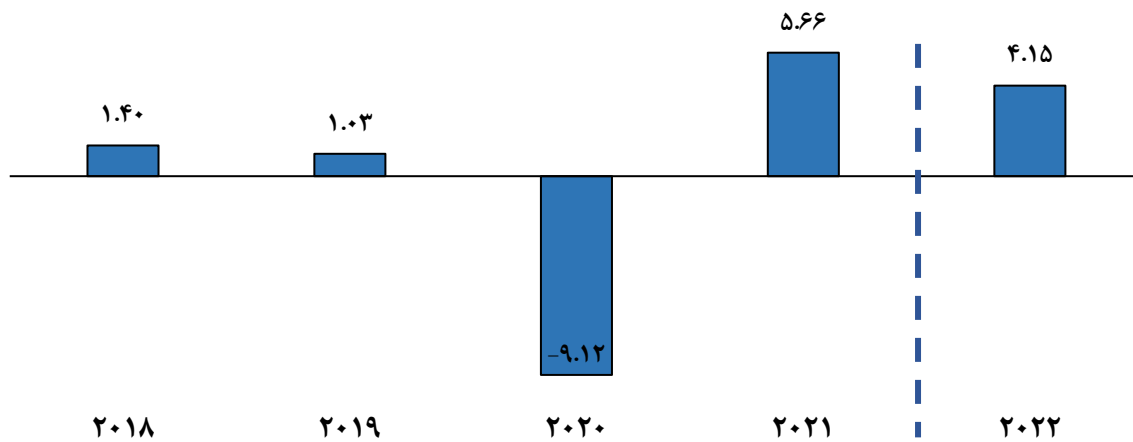
در ادامه، به جزئیات بیشتری در این خصوص پرداخته می‌شود.

تقاضای جهانی نفت خام - میلیون بشکه در روز

تغییرات سالانه تقاضای جهانی به نفت خام - میلیون بشکه در روز

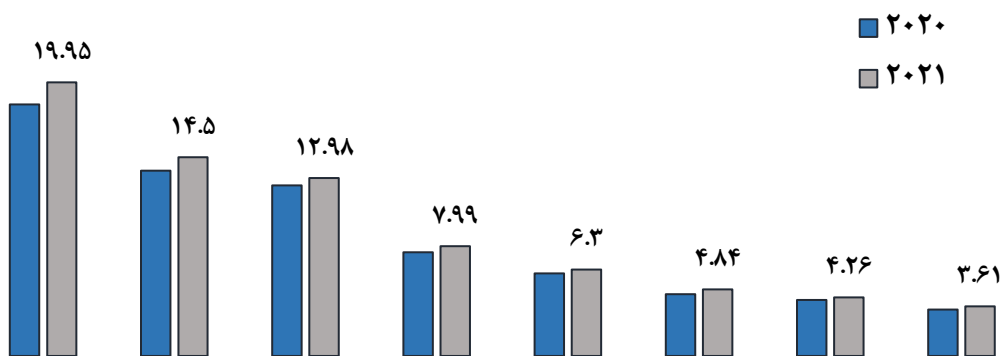
- تقاضای نفت در جهان در سال ۲۰۲۰ به دلیل بروز رکود اقتصادی گسترده ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ با افت قابل توجه حدود ۹.۱ میلیون بشکه در روز به حدود ۹۱ میلیون بشکه در روز رسید. اقدامات کشورها برای مهار این ویروس و واکسیناسیون موجب شد تا شاهد رونق نسبی در فعالیتهای اقتصادی در سال ۲۰۲۱ باشیم و در نتیجه تقاضا برای نفت با حدود ۵.۷ میلیون بشکه در روز افزایش، به سطح ۹۶.۶ میلیون بشکه در روز رسید که با وجود افزایش، کمتر از سطح تقاضا در سالهای قبل از بروز همه‌گیری بود.

- پیش‌بینی می‌شود مجدداً تقاضا برای نفت در سال ۲۰۲۲ به میزان حدود ۴.۲ میلیون بشکه در روز افزایش یابد و به رقم ۱۰۰.۸ میلیون بشکه در روز نزدیک شود.

تقاضای نفت – مناطق و کشورها

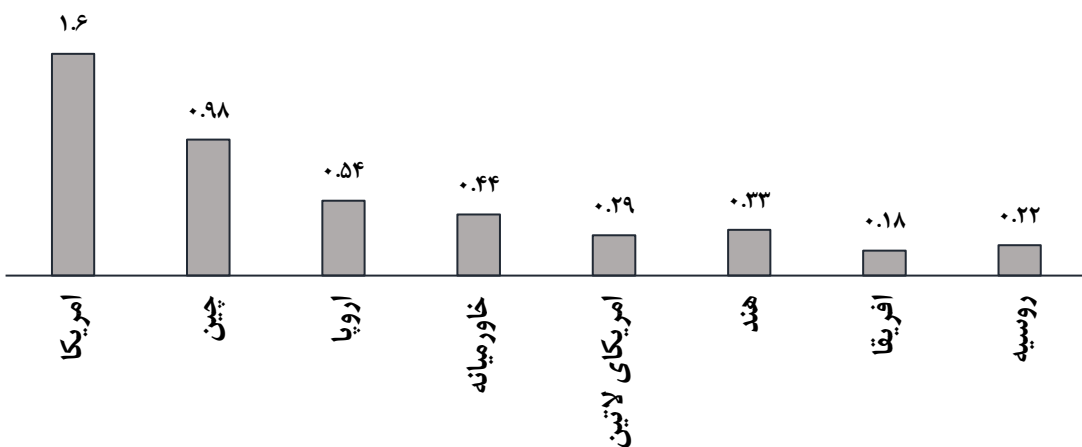

تقاضای نفت کشورها و مناطق مهم – میلیون بشکه در روز

میزان افزایش تقاضای نفت در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال ۲۰۲۰ –

میلیون بشکه در روز

تقریباً در همه مناطق و کشورهای گوناگون جهان در سال ۲۰۲۱ تقاضای نفت افزایش یافت. بررسی تغییرات تقاضای نفت در جهان در سال مزبور نسبت به سال ۲۰۲۰ نشان می‌دهد که بیشترین افزایش تقاضا از سمت کشور آمریکا با میانگین رقم ۱.۶ میلیون بشکه در روز و سپس کشور چین با ۰.۹۸ میلیون بشکه در روز بوده است. بالاترین مصرف‌کنندگان نفت در سطح کشوری، دو کشور آمریکا و چین به ترتیب با مصارف حدود ۲۰ میلیون بشکه در روز و ۱۴.۵ میلیون بشکه در روز هستند که مصرف هریک از آنها از مصرف کل منطقه اروپا هم بیشتر است.

تقاضای نفت در منطقه خاورمیانه حدود ۸ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۱ بوده که از کل تقاضای منطقه آمریکای لاتین هم بیشتر است. کشور هند نیز جزو مصرف‌کنندگان بزرگ نفت در جهان با رقم تقریبی ۵ میلیون بشکه در روز است.

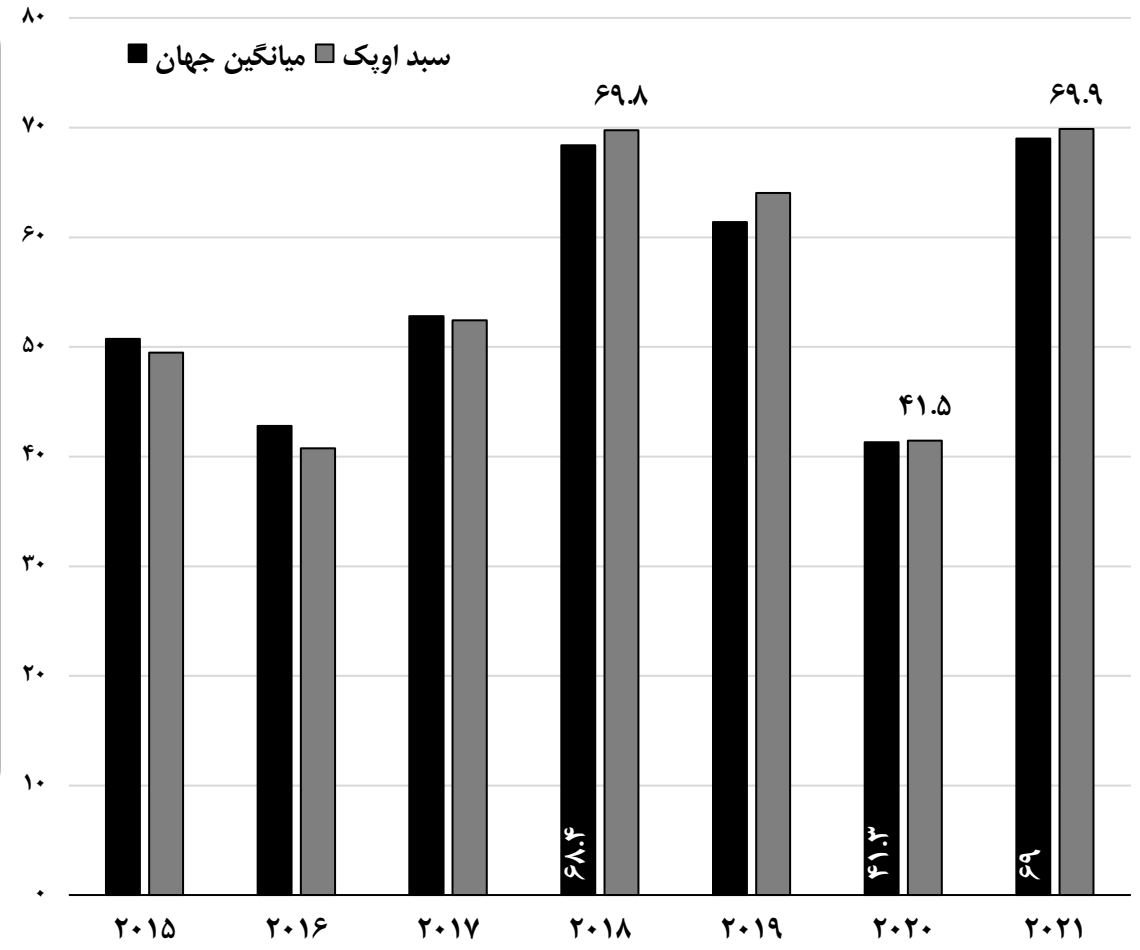

روند کاهشی تغییرات بهای نفت خام از نوامبر سال ۲۰۲۱ شروع شد که تا دسامبر این سال هم ادامه یافت. بخشی از افت مزبور ناشی از نگرانی از گسترش سریع سویه جدید اومیکرون کووید-۱۹ بود که بر اقتصاد جهان و تقاضای نفت اثر گذاشته بود. با این حال میانگین قیمت نفت خام برای کل سال ۲۰۲۱ برابر با ۶۹ دلار در هر بشکه اعلام شد که رقم متناظر برای سبد نفتی اوپک نیز حدود ۶۹.۹ دلار در هر بشکه بود.

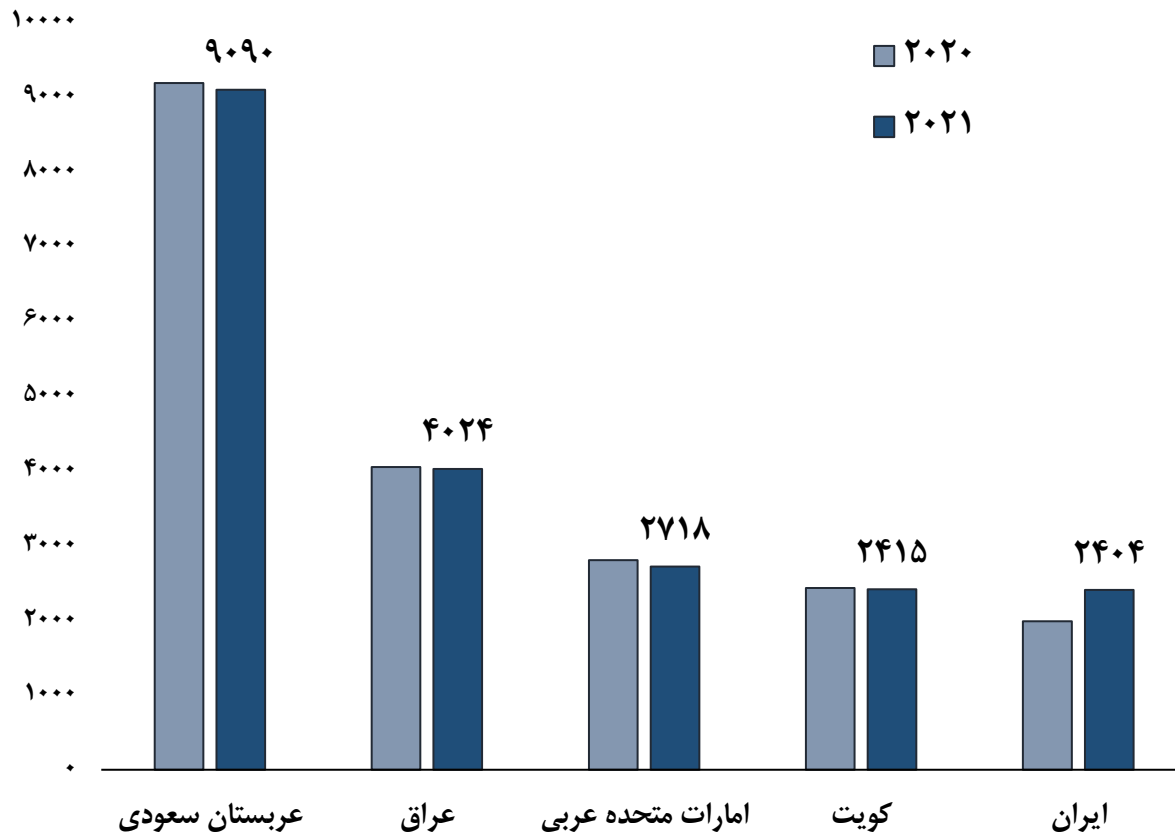
با وجود نزدیکی رقم بهای نفت خام جهان در سال ۲۰۲۱ با رقم سال ۲۰۱۸، می توان گفت بعد از تحقق رقم ۹۶ دلار در هر بشکه در سال ۲۰۱۴، قیمت در سال ۲۰۲۱، بالاترین قیمت از سال ۲۰۱۵ تاکنون محسوب می شود.

در اغلب سال ها میانگین بهای نفت خام سبد اوپک از میانگین جهانی کمتر بوده ولی از سال ۲۰۱۸ به بعد قیمت سبد نفتی اوپک از میانگین جهانی فراتر رفته که یکی از دلایل اصلی، تصمیمات اوپک در راستای سهمیه بندی عرضه نفت خام توسط کشورهای عضو بوده است.

روند سالانه بهای نفت خام ۲۰۲۱-۲۰۱۵، دلار در هر بشکه

تولیدکنندگان بزرگ نفت اوپک ۲۰۲۱-۲۰۲۰ - هزار بشکه در روز

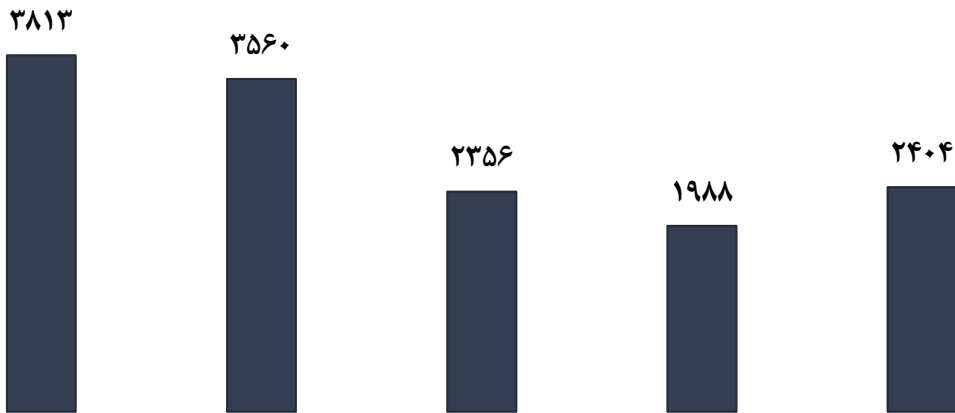
بر اساس منابع ثانویه، مجموع تولید نفت خام در کشورهای عضو اوپک در سال ۲۰۲۱ به ۲۶.۳ میلیون بشکه در روز رسید که در مقایسه با سال قبل، حدود ۲.۶ درصد معادل ۶۶۷ هزار بشکه در روز افزایش یافت.

۵ کشور مهم عرضه کننده نفت در بین اعضای اوپک به ترتیب اهمیت از حیث مقدار عرضه در سال ۲۰۲۱، کشورهای عربستان سعودی با سهم ۳۴.۵ درصد، عراق با سهم ۱۵.۳ درصد، امارات متحده عربی با سهم ۱۰.۳ درصد، کویت با سهم ۹.۲ درصد و ایران با سهم ۹.۱ درصد هستند.

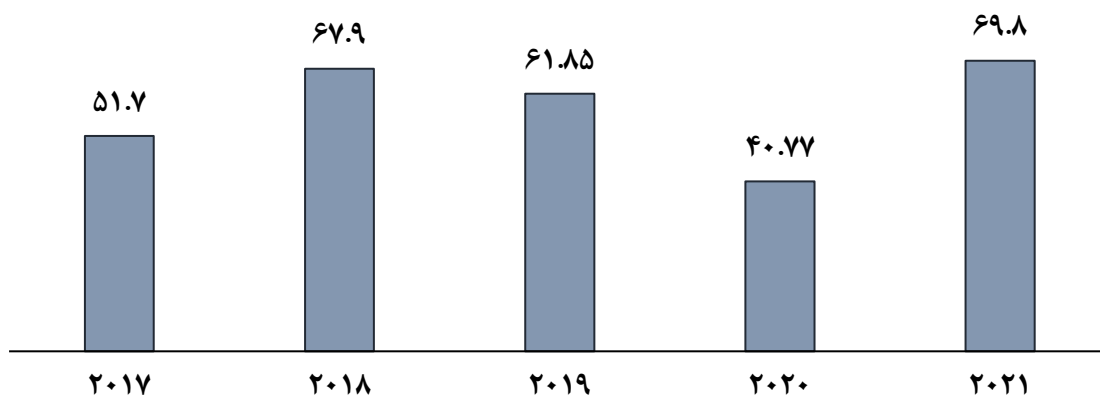
در سال ۲۰۲۱ مقدار تولید نفت خام در اکثر تولیدکنندگان عضو اوپک به استثنای کشورهای ایران، الجزایر، لیبی و ونزوئلا کاهش یافت. افزایش تولید نفت خام در ایران با مشارکت ۱.۶ واحد درصدی، عامل مسلط در رشد تولید نفت در کشورهای اوپک در سال مزبور بوده است.

تولید و بهای نفت خام ایران

تولید نفت خام ایران ۲۰۲۱-۲۰۱۷ - هزار بشکه در روز

میانگین بهای نفت خام سنگین ایران ۲۰۲۱-۲۰۱۷ - دلار در هر بشکه

آماري از ميزان توليد نفت خام ايران از سوي منابع رسمي ايران در گزارشات اوپک منتشر نمي‌شود. بر اساس آمار منابع ثانويه، مقدار توليد نفت خام ايران در سال ۲۰۲۱ با افزايش ۴۱۶ هزار بشکه در روز به ۲۴۰۴ هزار بشکه در روز رسيد که بالاترين سطح توليد طی سه سال اخير است.

طی ۵ سال منتهی به ۲۰۲۱ بالاترين مقدار توليد نفت خام ايران مربوط به سال ۲۰۱۷ با رقم ۳.۸ ميليون بشکه در روز است. با وجود افزايش توليد در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال ۲۰۲۰، همچنان سطح توليد ايران کمتر از رقم مزبور در سال ۲۰۱۷ است.

میانگین بهای نفت سنگین عرضه شده توسط ایران هم در راستای رشد تقاضا در جهان، در سال ۲۰۲۱، افزايش يافت و به ۷۰ دلار در هر بشکه نزديک شد که در مقايسه با سال ۲۰۲۰ حدود ۲۹ دلار در هر بشکه افزايش داشته است.